

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **K. K.,** zast. Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalované: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky,** se sídlem Orlická 4/2020, Praha 3, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 1. 2012, č. j. 12 Ca 12/2005 – 93,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Zástupkyni žalobce Mgr. Dagmar Rezkové Dřímalové, advokátce, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 1920 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.
Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Rozhodnutím Rozhodčího orgánu žalované ze dne 13. 10. 2004, č. j. 2635/04/Št, 2636/04/Št, bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeny platební výměry žalované, Územní pracoviště Plzeň – město (dříve Okresní pojišťovna Plzeň – město) jako správního orgánu prvního stupně ze dne 7. 4. 2004, č. 4240400435, kterým byla žalobci podle § 15 odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, v tehdy platném

znění, uložena povinnost zaplatit dlužné pojistné ve výši 9368 Kč, a č. 2140400434, kterým byla žalobci podle § 18 odst. 1 téhož zákona uložena povinnost zaplatit penále ve výši 37 015 Kč.

[2] Proti rozhodnutí žalované se žalobce bránil žalobou ze dne 6. 12. 2004, ve které navrhl, aby soud platební výměry zrušil a uložil žalované uhradit náklady řízení.

[3] Městský soud v Praze usnesením ze dne 13. 9. 2005, č. j. 12 Ca 12/2005 – 28, žalobu odmítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění poukázal na své usnesení ze dne 15. 3. 2005, kterým vyzval žalobce k odstranění vad žaloby a současně jej poučil, že nebudou-li vady odstraněny, žalobu odmítne. Vzhledem k tomu, že žalobce žalobu ani na základě této výzvy neopravil a nedoplnil, soud ji odmítl podle § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Proti usnesení městského soudu ze dne 13. 9. 2005 se žalobce jako stěžovatel bránil kasační stížností ze dne 22. 9. 2005, ve znění doplnění ze dne 15. 11. 2006, v níž navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 28. 3. 2007, č. j. 3 Ads 25/2007 – 73, kasační stížnost zamítl a rozhodl dále, že žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti; současně přiznal odměnu ustanovené zástupkyni žalobce.

[6] Podáním ze dne 11. 5. 2007 žalobce požádal o obnovu řízení.

[7] Městský soud v Praze usnesením ze dne 4. 1. 2012, č. j. 12 Ca 12/2005 – 93, návrh na obnovu řízení odmítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění poukázal na § 114 odst. 1 s. ř. s. a relevantní judikaturu správních soudů a dospěl k závěru, že obnova řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu v dané věci není přípustná, a návrh proto odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Ohledně podání ze dne 24. 12. 2011, jímž žalobce namítal vyloučení předsedy senátu, konstatoval, že toto podání bylo učiněno e-mailem, který nebyl opatřen elektronickým podpisem. Vzhledem k tomu, že se jednalo o podání obsahující úkon, jímž se disponuje řízením nebo jeho předmětem, a toto nebylo do tří dnů potvrzeno písemným podáním shodného obsahu ani předložen jeho originál, soud k němu v souladu s § 37 odst. 2 s. ř. s. nepřihlížel.

[8] Proti usnesení městského soudu ze dne 4. 1. 2012 se žalobce (dále též „stěžovatel“) bránil nyní projednávanou kasační stížností ze dne 20. 1. 2012, ve které současně požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Vyjádřil přesvědčení, že forma, v jaké podal námitku podjatosti ze dne 24. 12. 2011, nemůže mít vliv na její relevantnost; na této námitce setrval a podal ji opakovaně i touto formou. Mimoto namítal nepřiměřenou délku řízení u městského soudu o svém návrhu na obnovu řízení a s tím spojený zásah do práva na řádný proces.

[9] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 21. 3. 2012, č. j. 4 Ads 41/2012 – 17, ustanovil zástupkyní žalobce pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátku, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6.

[10] V doplnění kasační stížnosti ze dne 27. 4. 2012, zpracovaném ustanovenou zástupkyní, stěžovatel uvedl, že kasační stížnost podává z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, popř. aby věc vrátil k dalšímu řízení Krajskému soudu v Plzni, který je k jejímu projednání podle stěžovatele příslušný. Namítal, že žaloba, od níž se řízení odvíjí, směřovala proti platebnímu výměru vydanému správním orgánem prvního stupně, nikoli proti rozhodnutí žalované, a k jejímu projednání tak byl příslušný Krajský soud v Plzni, nikoli Městský soud v Praze. Je přesvědčen, že jeho návrh na obnovu řízení naplňuje podmínky § 114 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť v projednávané věci se jedná o ochranu před zásahem správního orgánu.

[11] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

II.
Posouzení kasační stížnosti

[12] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[13] Z obsahu kasační stížnosti se podává, že ji stěžovatel podal z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy *„nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.“*

[14] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[15] Stěžovatel předně namítal, že jeho námitku podjatosti ze dne 24. 12. 2011 byl soud povinen přezkoumat bez ohledu na formu, v jaké tuto námitku podal.

[16] Nejvyšší správní soud neshledal tuto námitku důvodnou.

[17] Podle § 37 odst. 2 věta první a druhá s. ř. s. *„podání obsahující úkon, jímž se disponuje řízením nebo jeho předmětem, lze provést písemně, ústně do protokolu, popřípadě v elektronické formě podepsané elektronicky podle zvláštního zákona. Bylo-li takové podání učiněno v jiné formě, musí být do tří dnů potvrzeno písemným podáním shodného obsahu nebo musí být předložen jeho originál, jinak se k němu nepřihlíží.“*

[18] Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. *„účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.“*

[19] Nejvyšší správní soud se zcela ztotožnil se závěrem městského soudu, že námitka podjatosti představuje podání obsahující úkon, jímž se disponuje řízením, když se konkrétně jedná o podání, jímž se zahajuje řízení o námitce podjatosti, resp. vyloučení soudce pro podjatost. Toto řízení je sice procesně provázáno s (hlavním) řízením, v jehož rámci je námitka podjatosti uplatněna, formálně se ovšem jedná o samostatné řízení zakončené zvláštním rozhodnutím. V této souvislosti lze poukázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2006, č. j. Nao 4/2006 – 33, všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná z: <www.nssoud.cz>, v němž zdejší soud vyslovil, že *„vezme-li účastník řízení vznesenou námitku podjatosti (§ 8 odst. 5 s. ř. s.) výslovně zpět, soud řízení o ní zastaví [§ 47 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].“* Pakliže tedy námitka podjatosti nebyla stěžovatelem uplatněna písemně, ústně do protokolu ani v elektronické formě podepsané podle zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů, nýbrž toliko e-mailem, který nebyl opatřen elektronickým podpisem, a tato nebyla do tří dnů potvrzena písemným podáním shodného obsahu ani nebyl předložen její originál, postupoval městský soud správně, pokud k námitce podjatosti nepřihlížel.

[20] Pro úplnost lze nicméně konstatovat, že pokud stěžovatel jako důvod podjatosti uvedl, že ve věci rozhodoval soudce, který je předmětem ústavní stížnosti, pak i v případě, že by jeho námitka podjatosti obstála co do formy, v jaké byla podána, nebylo by lze k ní přihlížet, neboť nebyla uplatněna v propadné lhůtě jednoho týdne ode dne, kdy se stěžovatel o namítaném důvodu podjatosti dozvěděl, jak ukládá § 8 odst. 5 věta druhá s. ř. s. Stejně tak k ní nelze přihlížet, pokud ji stěžovatel uplatnil teprve v kasační stížnosti. Na skutečnost, že se proti předcházejícímu usnesení městského soudu v dané věci ze dne 13. 9. 2005, popř. rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2007, jímž bylo rozhodnuto o kasační stížnosti proti tomuto usnesení, bránil, popř. hodlá bránit ústavní stížností, totiž stěžovatel opakovaně poukazoval již v návrhu na obnovu řízení ze dne 11. 5. 2007, jakož i doplnění návrhu ze dne 19. 8. 2007. Pakliže z téhož důvodu uplatnil námitku podjatosti teprve dne 24. 12. 2011 či teprve v rámci kasační stížnosti ze dne 20. 1. 2012, pak tato námitka byla uplatněna zjevně opožděně. O zákonné lhůtě k uplatnění námitky podjatosti přitom byl stěžovatel v předcházejícím průběhu řízení poučen. Nad rámec potřebného odůvodnění lze pak rovněž dodat, že stěžovatelem uplatněný důvod vyloučení předsedy, resp. všech členů senátu městského soudu příslušného k rozhodnutí věci by zřejmě nemohl uspět ani při věcném posouzení námitky podjatosti, a to s ohledem na normu § 8 odst. 1 poslední věta s. ř. s., podle níž *„důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.“* Důvodem pro vyloučení soudce totiž nemůže být způsob, jakým soudce procesně postupoval ve stěžovatelově věci, resp. jakým způsobem o ní rozhodl, jakož ani zda byla proti rozhodnutí podána ústavní stížnost.

[21] Pokud stěžovatel dále namítal nepřiměřenou délku řízení u městského soudu o svém návrhu na obnovu řízení a s tím spojený zásah do práva na řádný proces, pak Nejvyššímu správnímu soudu nezbývá než konstatovat, že nepřiměřená délka řízení před městským soudem nemůže být důvodem pro zrušení napadeného usnesení. Zákon přitom nevymezuje ani jiné možnosti nápravy v rámci řízení o kasační stížnosti proti pravomocnému rozhodnutí městského soudu. V tomto ohledu lze stěžovatele odkázat zejména na instituty zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů. V průběhu řízení před zdejším soudem přitom vyšlo najevo, že takový nárok stěžovatel rovněž uplatnil. V úvahu pak připadá rovněž stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva, a to z důvodu porušení práva na spravedlivý proces podle čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění pozdějších protokolů (vyhlášena pod č. 209/1992 Sb.).

[22] V této souvislosti je třeba konstatovat, že k délce řízení významně přispěl i sám stěžovatel, který svá podání ve věci návrhu na obnovu řízení činil u Krajského soudu v Plzni, přestože k jeho projednání byl příslušný Městský soud v Praze, kterému byla žaloba postoupena usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 21. 1. 2005. Této skutečnosti si přitom byl stěžovatel vědom, když veškerá svá podání v řízení o žalobě činil u Městského soudu v Praze. I v důsledku tohoto jednání stěžovatele došlo k tomu, že návrh na obnovu řízení ze dne 11. 5. 2007 a navazující podání byly příslušnému senátu Městského soudu v Praze předloženy k rozhodnutí teprve počátkem prosince 2011, jak vyplývá ze sdělení místopředsedy Městského soudu v Praze pro úsek správního soudnictví, JUDr. Jana Ryby, CSc., ze dne 2. 12. 2011, č. j. Spr 4477/2011 – 5, zaslané stěžovateli na základě jeho stížnosti ze dne 29. 11. 2011.

[23] Stěžovatel dále namítal, že svoji žalobu směřoval proti platebnímu výměru, vydanému Územní pracovištěm žalované Plzeň – město jako správním orgánem prvního stupně, jehož sídlo je v Plzni, a nikoli proti rozhodnutí Rozhodčího orgánu žalované jako správního orgánu druhého stupně, jehož sídlo je v Praze; k projednání žaloby tak byl podle přesvědčení stěžovatele příslušný Krajský soud v Plzni, nikoli Městský soud v Praze.

[24] Nejvyšší správní soud neshledal tuto námitku důvodnou. Předně je třeba uvést, že nyní přezkoumávanou kasační stížností se stěžovatel bránil proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 1. 2012, kterým bylo rozhodnuto o návrhu stěžovatele na obnovu řízení, a Nejvyšší správní soud tedy není žádným způsobem povolán přezkoumávat usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 9. 2005, jímž bylo rozhodnuto o žalobě stěžovatele, jakož ani procesní postup vedoucí k jeho vydání, a to tím spíše, že se stěžovatel proti tomuto usnesení bránil kasační stížností, o které bylo rozhodnuto rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2007. Pro úplnost a nad rámec potřebného odůvodnění lze nicméně uvést následující.

[25] Podle § 69 s. ř. s. *„žalovaným je správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla.“*

[26] Citované ustanovení vymezuje, že žalovaným jako účastníkem řízení byla ze zákona Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, resp. její rozhodčí orgán, jako správní orgán, který rozhodoval o odvolání stěžovatele proti platebním výměrům vydaným územní pracovištěm žalované jako správním orgánem prvního stupně. Krajský soud v Plzni proto žalobu usnesením ze dne 21. 1. 2005 správně postoupil Městskému soudu v Praze, v souladu s § 7 odst. 2 s. ř. s., ve znění účinném do 31. 12. 2011, podle něhož *„nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany.“* Přestože s účinností od 1. 1. 2012 došlo ke změně tohoto ustanovení zákonem č. 303/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, tato změna se ovšem nemohla dotknout místní příslušnosti Městského soudu v Praze, neboť podle čl. II bod 2 zákona č. 303/2011 Sb. *„pro určení místní příslušnosti v řízeních, která byla zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se použijí dosavadní právní předpisy.“*

[27] Nejvyšší správní soud se nemohl ztotožnit ani s námitkou, že návrh stěžovatele na obnovu řízení podle jeho přesvědčení naplňuje podmínky § 114 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť v projednávané věci se jedná o ochranu před zásahem správního orgánu.

[28] Podle § 114 odst. 1 s. ř. s. *„obnova řízení je přípustná jen proti rozsudku vydanému v řízení a) o ochraně před zásahem správního orgánu, b) ve věcech politických stran a politických hnutí.“*

[29] Ze spisové dokumentace je zjevné a nepochybné, že v projednávané věci se jednalo o návrh na obnovu řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované, jímž bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeny platební výměry správního orgánu prvního stupně. Jednalo se tedy o řízení ve věci žaloby proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 a násl. s. ř. s., a nikoli o řízení o ochraně před zásahem správního orgánu, jak se domnívá stěžovatel. Návrh na obnovu takového řízení je podle § 114 odst. 1 s. ř. s. *a contrario* nepřípustný, a městský soud nepochybil, pokud jej odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[30] V této souvislosti lze poukázat na závěry usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. Na 50/2005 – 25, publikováno pod č. 1316/2007 Sb. NSS, v němž zdejší soud judikoval, že *„návrh na obnovu řízení proti rozsudku vydanému v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je nepřípustný (§ 114 odst. 1 s. ř. s. a contrario).“* V rozsudku ze dne 28. 4. 2009, č. j. 4 Ads 44/2009 – 41, pak Nejvyšší správní soud ohledně jiného typu rozhodnutí správního orgánu použil právní argumentaci, kterou lze aplikovat i na nyní projednávanou věc, totiž že *„nutno dovodit, že rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o zamítnutí žádosti o starobní důchod není možné považovat za nezákonný zásah, jak jej má na mysli § 82 s. ř. s., ale jde typicky o rozhodnutí správního orgánu, proti němuž lze podat žalobu ve smyslu § 4 písm. a) s. ř. s. Byť stěžovatelkou tvrzené vady (nesprávný úřední postup, absence řádného poučení o opravných prostředcích proto rozhodnutí žalované) rozhodnutí žalované, jakož i postupu, který jeho vydání předcházel, subjektivně stěžovatelka mohla považovat za určitý ‚zásah‘ ve vztahu ke své osobě, nejsou tyto tvrzené vady rozhodnutí a s ním spojeného řízení ‚nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s.‘, neboť dikce uvedeného ustanovení předpokládá, že zásah, pokyn nebo donucení správního orgánu není ‚rozhodnutím‘.“*

III.
Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[31] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného usnesení Městského soudu v Praze a další spisové dokumentace k závěru, že nebyl naplněn tvrzený důvod podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., za použití ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Kasační stížnost proto není důvodná a Nejvyšší správní soud ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[32] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že vzhledem k tomu, že stěžovatel neměl ve věci úspěch a žalované žádné důvodně vynaložené náklady řízení nad rámec její běžné činnosti nevznikly, žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

[33] Vzhledem k tomu, že zástupkyně stěžovatele pro řízení o kasační stížnosti byla ustanovena usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2012, č. j. 4 Ads 41/2012 – 17, platí její hotové výdaje a odměnu za zastupování v souladu s ustanovením § 35 odst. 8 první věty s. ř. s. za středníkem ve spojení s § 120 s. ř. s. stát. Z tohoto důvodu jí Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za dva úkony právní služby – první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a doplnění kasační stížnosti ze dne 27. 4. 2012 – ve výši 1000 Kč [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 7 položkou 2. a § 9 odst. 2 a odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů], a dále náhradu hotových výdajů – režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Nejvyšší správní soud tedy zástupkyni stěžovatele celkem přiznal odměnu za zastupování a hotové výdaje ve výši 1600 Kč. Jelikož zástupkyně doložila, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se její nárok podle § 35 odst. 8 věty druhé s. ř. s. o částku odpovídající této dani, která činí 20 % z částky 1600 Kč, tj. 320 Kč. Zástupkyni stěžovatele tedy bude vyplacena celková částka ve výši 1920 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. prosince 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu